

Պարտավորությունների հավանական ցանկ

Երիտասարդների քաղաքական և քաղաքացիական ներգրավվածության դեմոկրատական խմբի կողմից

Ժողովրդավարության երիտասարդական խումբը հպարտ է ներկայացնել «Հնարավոր պարտավորությունների ցանկը», որը կոչված է օգնելու սահմանել առաջնահերթություններ, դյուրացնել և բարձրացնել երիտասարդների քաղաքացիական և քաղաքական մասնակցությունը: Այս 33 գործող և կոնկրետ առաջարկությունները տրամադրվում են մասնակից, ինչպես նաև շահագրգիռ այլ կառավարություններին կամ միջազգային հաստատություններին՝ որպես քաղաքականության տարբերակների մի շարք, որոնցից կարող են ընտրել պարտավորություններ, բարեփոխումներ, երիտասարդության իրավունքների բարելավմանն ու իրենց ազգային համատեքստում մասնակցությանն ուղղված նախաձեռնություններ:

Հնարավոր պարտավորությունները ներառում են մի շարք թեմատիկ ուղղություններ, մասնավորապես՝ կառավարման ոլորտում երիտասարդներին առաջնահերթություն տալը, կառավարությունում երիտասարդներին աջակցելը, երիտասարդների կարծիքի ազատ արտահայտմանը օժանդակելը, երիտասարդների քաղաքական մասնակցության և երիտասարդների շրջանում մարդու իրավունքների մշակույթների խթանումը: Տվյալ ուղղությունների ոլորտների բազմազանությունն արտացոլում է երիտասարդության քաղաքական և քաղաքացիական ներգրավվածության ներկա վիճակը, քանի որ երիտասարդների՝ ժողովրդավարությունից անջատված լինելը ոչ այնքան խորքային, որքան խաչաձև խնդիր է, որն ազդում է քաղաքական և քաղաքացիական ներգրավվածության բոլոր մակարդակների վրա:

Այս մոդելային պարտավորությունները միավորվեցին խորհրդատվական գործընթացի միջոցով, որը ներառում էր ժողովրդավարությանն աջակցող կազմակերպություններ, երիտասարդության ներկայացուցիչներ և երիտասարդության վրա կենտրոնացած կազմակերպություններ բոլոր մայրցամաքներից: Որպես այդպիսին, «Հնարավոր պարտավորությունների ընտրացանկը» ներառում է նաև պարտավորություններ՝ կապված մարդու իրավունքների և ժողովրդավարության ավելի լայն համատեքստի հետ, որոնք երիտասարդության ներկայացուցիչների կողմից կարևորվել են որպես որոշիչ

գործոններ՝ ստեղծելու համար բարենպաստ միջավայր, որտեղ երիտասարդ քաղաքացիները, հատկապես աղջիկներն ու երիտասարդ կանայք կարող են բարգավաճել և ապահով կերպով մասնակցել ժողովրդավարական գործընթացներին:

Հետագա փուլերում ժողովրդավարության Երիտասարդական խումբը նախատեսում է իրականացնել կամ աջակցել գործողություններ, որոնք ուղղված են այս հնարավոր պարտավորությունների առաջխաղացմանը, դրանց ընդունման պաշտպանությանը և ազգային կամ տարածաշրջանային մակարդակով դրանց իրականացման գնահատմանը:

Հնարավոր պարտավորությունների ընտրացանկը պաշտոնապես կներկայացվի 2023 թվականի փետրվարի 28-ին՝ Բելգիայի մայրաքաղաք Բրյուսելում կայանալիք ժողովրդավարության համաշխարհային կոալիցիայի ֆորումի ժամանակ:

Ժողովրդավարության խմբի գագաթնաժողովը

Երիտասարդների քաղաքացիական և քաղաքական ներգրավվածության մասին

Մասնակից կառավարությունների կողմից սահմանված հնարավոր պարտավորությունների ցանկը

Կառավարման մեջ երիտասարդության ձայնին առաջնահերթություն տալը

- ◆ Օրենսդրական բարեփոխումների գործընթացում երիտասարդության ներգրավման ապահովումը: Դա կարող է տեղի ունենալ կառուցվածքային, շարունակական և բովանդակալից մեխանիզմների միջոցով, ներառյալ ազգային իշխանությունների հետ քաղաքական և քաղաքականական բովանդակային երկխոսությունները:
- ◆ Աջակցել համակուսակցական խորհրդարանական խմբերի (APPG) ստեղծմանը, որոնք ներառում են երիտասարդ քաղաքական գործիչներ կամ աշխատում են երիտասարդ քաղաքացիների հետ նրանց կողմից ընտրված հարցերի շուրջ:
- ◆ Երիտասարդների հետ աշխատելու համար կառավարման բոլոր մակարդակներում ազգային ներուժի , ներառյալ պետական պաշտոնյաների՝ երիտասարդների հետ համագործակցությանն ուղղված վերապատրաստման ազդեցության և խթանման հզորացում :
- ◆ Ազգային երիտասարդական համապատասխան քաղաքականության և շրջանակների ստեղծում, աջակցություն և ֆինանսավորում:

- ◆ Ազգային երիտասարդական խորհուրդների և երիտասարդական կազմակերպությունների համանման համակարգող կառույցների անկախության, թափանցիկության և ներառականության ամրապնդում:
- ◆ Մեխանիզմների ակտիվ ստեղծում՝ երիտասարդներին, ներառյալ երիտասարդ կանանց և հաշմանդամություն ունեցող անձանց պետական պաշտոններում աշխատանքի ընդունելու համար,՝ արտացոլելով բոլոր երիտասարդների համար հավասար հնարավորությունները:

Կառավարությունում երիտասարդների աջակցումը

- ◆ Քաղաքական ֆինանսավորման վերաբերյալ ավելի արդար օրենքների ընդունում կամ ամրապնդում և դրանց իրականացման մոնիտորինգ, որպեսզի քաղաքական դաշտը հնարավորություն տա երիտասարդներին, այդ թվում՝ երիտասարդ կանանց և նորեկներին զբաղվել քաղաքականությամբ:
- ◆ Երիտասարդներին էականորեն ներգրավելը խորհրդարանական, ներառյալ՝ հիմնական օրենսդրական բարեփոխումներին աջակցելու գործընթացներում, որոնք թույլ են տալիս երիտասարդներին առաջադրվել խորհրդարանում, ինչպես նաև նախատեսել երիտասարդական խորհրդարանների ստեղծման և ընթացիկ ծախսեր:
- ◆ Խրախուսել քաղաքական կուսակցություններին երիտասարդների համար ստեղծել ներառական միջավայրեր և ապահովել, որ նրանք նշանակալի քաղաքական դերեր առաջարկեն իրենց երիտասարդ անդամներին, այդ թվում՝ դասընթացների, միջկուսակցական փոխանակումների և կարողությունների զարգացման նախաձեռնությունների միջոցով:
- ◆ Աջակցել պաշտոնի համար պայքարող երիտասարդ թեկնածուներին (առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնելով կանանց, հաշմանդամություն ունեցող երիտասարդներին, էթնիկ փոքրամասնություններին և բնիկներին)՝ ապահովելով կարողությունների զարգացում, լուծելով տարիքային սահմանափակումները, ֆինանսական խոչընդոտները և խթանելով վարքագծային փոփոխությունները քաղաքական կուսակցություններում և հասարակություններում:

- ◆ Համախմբելով բոլոր քաղաքական կուսակցությունների երիտասարդության ներկայացուցիչներին՝ ընդունելու դաշնագիր, սկզբունքների հռչակագիր կամ վարքագծի կանոններ, որոնք կենտրոնացած են ընտրություններից առաջ ապատեղեկատվությունն ու քաղաքական բռնությունը մերժելու վրա:
- ◆ Պաշտոնում առաջադրվելու ծախսերի (պաշտոնական ծախսեր, ավանդական ծախսեր, թաքնված ծախսեր) մշտադիտարկման և թափանցիկության ապահովում գիտակցության բարձրացում նրա վերաբերյալ, թե ինչ խոչընդոտներ կարող են լինել այդ ծախսերը տվյալ երկրում քաղաքական կյանքի թարմացման համար, կամ պաշտոնի անցնելու մշակութային խոչընդոտները՝ հատկապես երիտասարդների համար:
- ◆ Երիտասարդների քվոտաների սահմանում, որը նպաստում է ներառական երիտասարդության ներգրավմանը, այլ ոչ թե մրցակցություն ստեղծում երիտասարդների տարբեր խմբերի միջև:
- ◆ Իրավասու երիտասարդ պաշտոնյաներին վստահել քաղաքականություն մշակելու առաջադրանքներ, աշխատատեղեր և պաշտոններ:
- ◆ Հավասար հնարավորությունների, ներառականության, մասնավորապես՝ մարզինալացված, անապահով խմբերի կամ շերտերի երիտասարդության շրջանում, և թափանցիկության գործընթացների ներդրում հանրային ծառայությունում և կառավարությունում որպես պաշտոնյա ծառայելու հնարավորությունների համար:

Աջակցություն երիտասարդների կարծիքի ազատ արտահայտմանը

- ◆ Օգնել երիտասարդ փաստաբաններին, արվեստագետներին, լրագրողներին և բլոգերներին վայելել արտահայտվելու խաղաղ ազատությունը՝ ամրապնդելով իրավական շրջանակները և ստեղծելով քաղաքացիական անվտանգ տարածքներ:
- ◆ Քվեարկություններին երիտասարդների մասնակցության հասանելիության խթանում քաղաքացու անձը հաստատող փաստաթուղթը և ընտրողների ներառական գրանցումը պետական և ընտրողների թվայնացված ռեգիստրների միջոցով, և երկու ռեգիստրների միջև կապի համակարգում:
- ◆ Լիազորել երիտասարդ քաղաքացիներին հետևել ժողովրդավարական ինստիտուտներին (օրինակ՝ խորհրդարանական մոնիտորինգ) և գործընթացներին (օրինակ՝ խաղաղության մոնիտորինգ, ընտրությունների դիտորդություն, ձայների գույքահեռ հաշվարկ) և խորհրդատվություն տալ հնարավոր բարեփոխումների վերաբերյալ :

Երիտասարդների քաղաքական մասնակցության մշակույթի խթանում

- ◆ Աջակցություն Ընտրության կառավարման մարմիններին (ԸԿՄ)՝ բացահայտելու և ներդնելու ընտրողների գրանցման համակարգերը, որոնք լավագույնս ներկայացնում են առաջին անգամ ընտրողների իրավագործությունը:
- ◆ Աշխատել ԵԴԲ-ների և համակարգող գործակալությունների հետ , որոնք պատասխանատու են ընտրողների գրանցման համար անհրաժեշտ նույնականացման քարտերի մշակման համար՝ ապահովելու համար երիտասարդ ընտրողների կողմից դրանք ձեռք բերելու հնարավորությունը և քվեարկության օրը քվեարկելու իրավունք ունենալը:
- ◆ EMB-ների հետ մեկտեղ սահմանել տեղեկատվության տարածման տարբեր մեխանիզմները՝ դիվերսիֆիկացնելու համար CVE ընտրություններին առնչվող

հաղորդագրությունների ուղարկումը, որոնք ուղղված են առաջին անգամ ընտրողներին: Այդ մեխանիզմներն են լրատվամիջոցները, ավանդական այնպիսի միջոցներ, ինչպիսիք են տեքստային հաղորդագրությունները, թերթերը, հեռուստատեսային և ռադիո գովազդները, ինչպես նաև առցանց հարթակները, ինչպիսիք են վեբ էջերը, սոցիալական լրատվամիջոցները, գովազդը և թվային հավելվածները:

◆ ԸԿՄ-ների կողմից կապի հաստատում մանկավարժների և համապատասխան նախարարությունների հետ՝ ընտրություններին երիտասարդների մասնակցության մասին տեղեկատվությունը դպրոցական դասերի պետական ծրագրերում ներառելու և նրանց ներգրավվածության հնարավորությունները զարգացնելու համար, օրինակ՝ ուսանողական կառավարությունում:

◆ Առաջին անգամ ընտրողների փորձի բարելավում, որպեսզի երկարաժամկետ հեռանկարում պահպանվի ընտրողների մասնակցությունը, ներառյալ քվեարկության տարիքի հնարավոր իջեցումը:

◆ Երիտասարդներին ուղղված մասնակցային մեխանիզմների մշակում (մասնակցային բյուջետավորում, խորհրդատվություն/ներգրավման մեխանիզմներ):

◆ Աջակցել քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններին՝ երիտասարդներին ներգրավելու ժողովրդավարական հիմնական գործընթացներում, այդ թվում՝ ակտիվ քաղաքացիական դիրքորոշման, ժողովրդավարական գործընթացների քաղաքացիական դիտարկման, բարեփոխումների և քաղաքականության մշակման մեջ ներդրման միջոցով:

◆ Աջակցել ընտրության կառավարման մարմիններին՝ հնարավոր հասանելի ընտրատեղամասերի ընտրության և ապագայում բոլոր ընտրատեղամասերը հասանելի դարձնելու պլանի մշակման հարցում :

◆ Ընտրողների և քաղաքացիական կրթության ծրագրերի նախագծում և իրականացում կենտրոնանալով երիտասարդների եզակի փորձառությունների վրա՝ ներառելով կանանց, հաշմանդամություն ունեցող անձանց, ԼԳԲՏԲ+ մարդկանց, բնիկ ժողովուրդներին կամ էթնիկ կամ կրոնական փոքրամասնություններին:

- ◆ Համագործակցել այլ երկրների կառավարությունների հետ և խրախուսել նրանց՝ պաշտպանելու քաղաքացիական ազատությունները՝ կենտրոնանալով նեպոտիզմի գապման և քաղաքականության մեջ կոռուպցիայի դեմ պայքարի վրա:
- ◆ Ներդրումներ քաղաքացիական կրթության մեջ, որը նպաստում է երիտասարդների գիտակցման բարձրացմանն իրենց քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների վերաբերյալ, և որը հասանելի է երիտասարդ ողջ բնակչությանը, հատկապես երիտասարդ կանանց, էթնիկ փոքրամասնություններին և բնիկ երիտասարդներին, երեխաներին (մինչև 18 տարեկան) և հաշմանդամություն ունեցող երիտասարդներին:

Երիտասարդների շրջանում մարդու իրավունքների մշակույթի զարգացում

- ◆ Կանանց նկատմամբ խտրականության բոլոր ձևերին վերջ դնելու պարտավորություն, ներառյալ կոնկրետ օրենսդրական, քաղաքական և ծրագրային միջամտությունները՝ վերացնելու համար վնասակար ավանդական պրակտիկաները, ինչպիսիք են մանկահասակ ամուսնությունները:
- ◆ Անդրադառնալ կանանց և աղջիկների թրաֆիքինգի խնդրին, ինչպես նաև գենդերային բռնության բոլոր ձևերին:
- ◆ Ժողովրդավարական կառավարման հայեցակարգերը և մարդու իրավունքների խնդիրները միջնակարգ դպրոցների ուսումնական ծրագրերում ներառելու պարտավորություն:
- ◆ Երիտասարդների քաղաքական մասնակցության հարցում գենդերային հավասարության ապահովում, հատկապես երիտասարդ կանանց մասնակցությունը խրախուսող և հեշտացնող մեխանիզմների ներդրում: